Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2013

SCRÍOBH DO SCRÚDUIMHIR ANSEO ☛

CEOL – ARDLEIBHÉAL
CUMADÓIREACHT (100 marc)
DÉARDAOIN 20 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 3.15–4.45

STAMPA AN IONAID

DON SCRÚDAITHEOIR

Móriomlán na marcanna

CEIST	MARC			
1				
2				
3				
4				
5				
6				
IOM				
GRÁD				

TREORACHA D'IARRTHÓIRÍ

- *Scríobh do scrúduimhir, mar a iarrtar, sa bhosca thuas.*
- *Freagair na ceisteanna sna spásanna atá ann dóibh sa fhreagarleabhar seo.*
- *Is féidir na spásanna i lár agus i ndeireadh an fhreagarleabhair a úsáid do shracobair.*

1. Iomlán na n-iomlán bun leathanaigh	
2. Móriomlán na gceisteanna dícheadaithe uile	
3. An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	

Freagair DHÁ cheist - Ceist AMHÁIN as Roinn A (Cumadóireacht Séise) agus ceist AMHÁIN as Roinn B (Armóin)

ROINN A – CUMADÓIREACHT SÉISE (40 marc)

GAN ACH CEIST AMHÁIN a fhreagairt sa roinn seo: C1 *nó* C2 *nó* C3

C.1 LEANÚINT D'OSCAILT A THUGTAR

• Lean ar aghaidh leis an oscailt thíos chun séis 16 bharra a dhéanamh.

• Bíodh modhnú go dtí an ceannasach san áireamh agat ag pointe oiriúnach.

• Cuir comharthaí seanma cuí (míriú agus dinimic) leis an tséis.

• Roghnaigh uirlis as an liosta seo a leanas a bheadh oiriúnach don tséis agat:

❐ trumpa ❐ óbó ❐ veidhlín ❐ fliúit

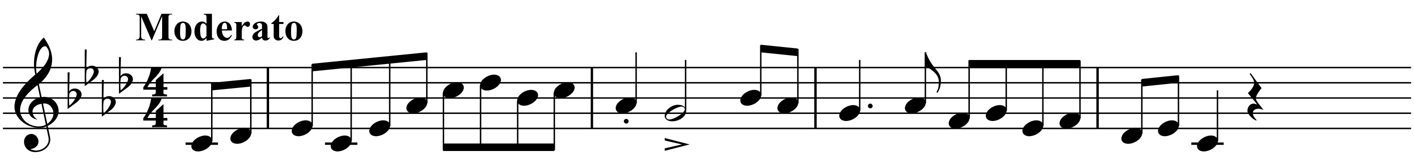

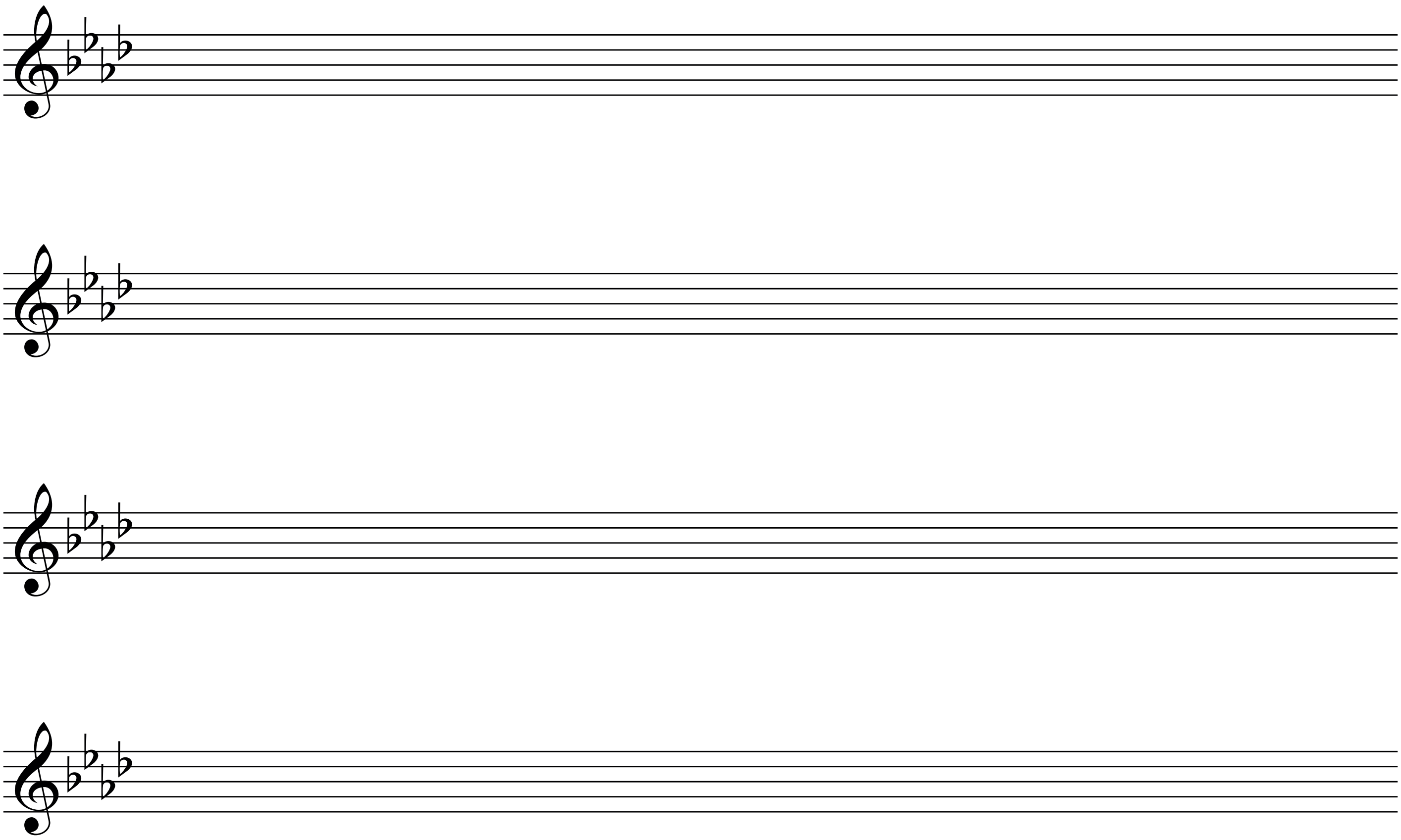

(40)

C.2 CEOL A CHUR LE TÉACS A THUGTAR

Seo sliocht as *Bímse Buan ar Buairt Gach Ló* le Seán Clárach Mac Domhnaill.

> Níl Séis go Suairc ar chrua-chruit cheoil,
> Tá an éigse i ngruaim gan uaim ’na mbeol;
> Táid béithe buan ar buairt gach ló
> Ó théarnaigh uainn an buachaill beo.

Cuireadh ceol leis an gcéad líne thíos.

- Cuir ceol leis na focail eile chun séis 16 bharra a dhéanamh. (Tá cead agat níos mó ná an líon barraí seo a bheith ann, agus bíodh modhnú san áireamh agat, más mian leat.)

- Cuir comharthaí seanma cuí (míriú agus dinimic) leis an tséis.

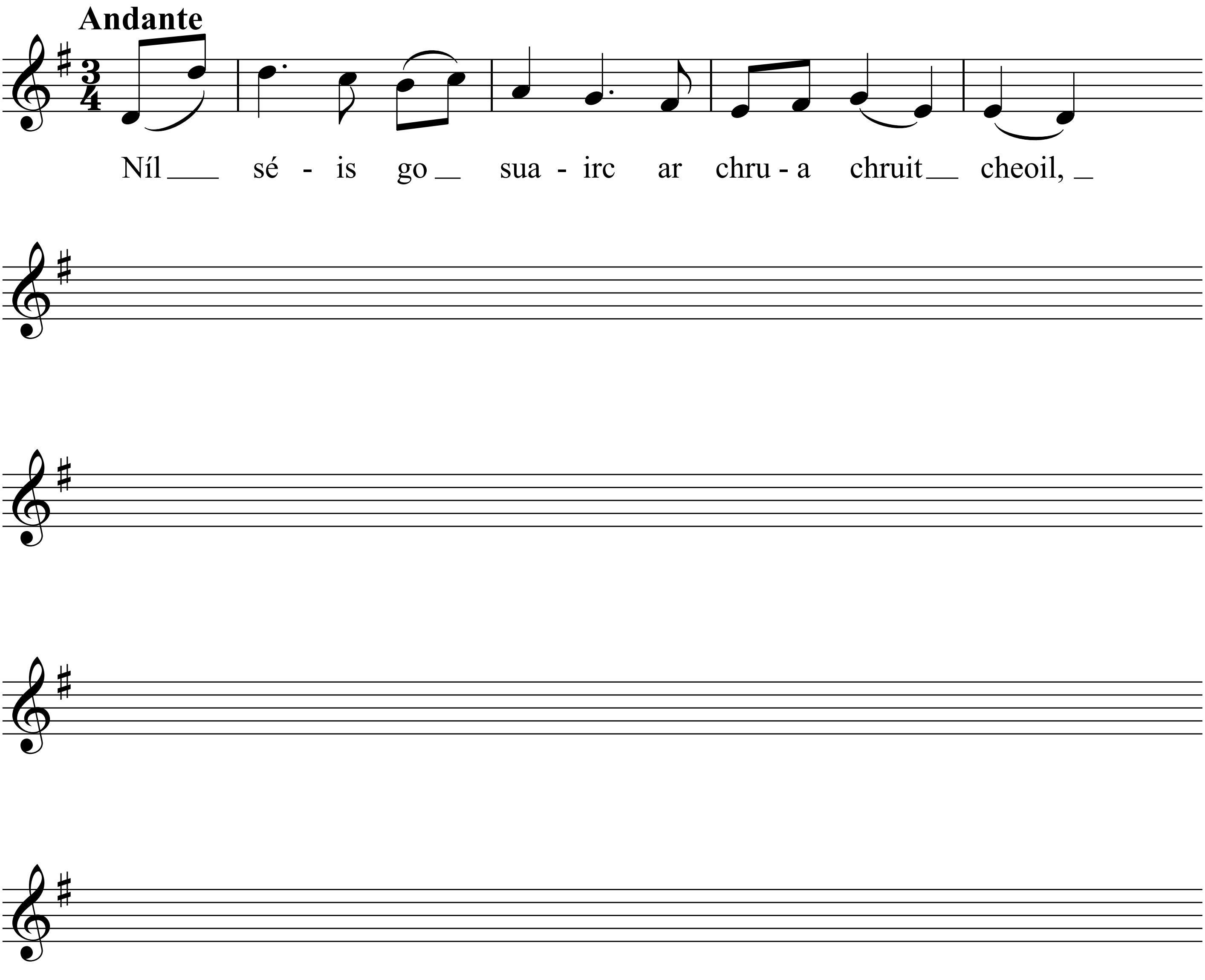

(40)

C.3 CUMADÓIREACHT DO RITHIM NÓ DO MHEADARACHT NÓ D'FHOIRM DAMHSA A THUGTAR

Tugtar mír oscailte gigue thíos.

- Lean ar aghaidh leis an oscailt a thugtar chun séis 16 bharra a dhéanamh.
- Úsáid an fhoirm AA^1BB^1.
- Bíodh modhnú go dtí an ceannasach san áireamh agat ag pointe oiriúnach.
- Cuir comharthaí seanma cuí (míriú agus dinimic) leis an tséis.
- Roghnaigh uirlis as an liosta seo a leanas a bheadh oiriúnach don tséis agat:

❐ fliúit ❐ veidhlín ❐ fliúiteog ❐ óbó

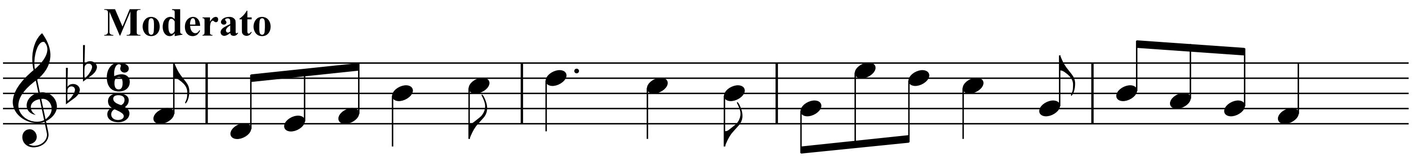

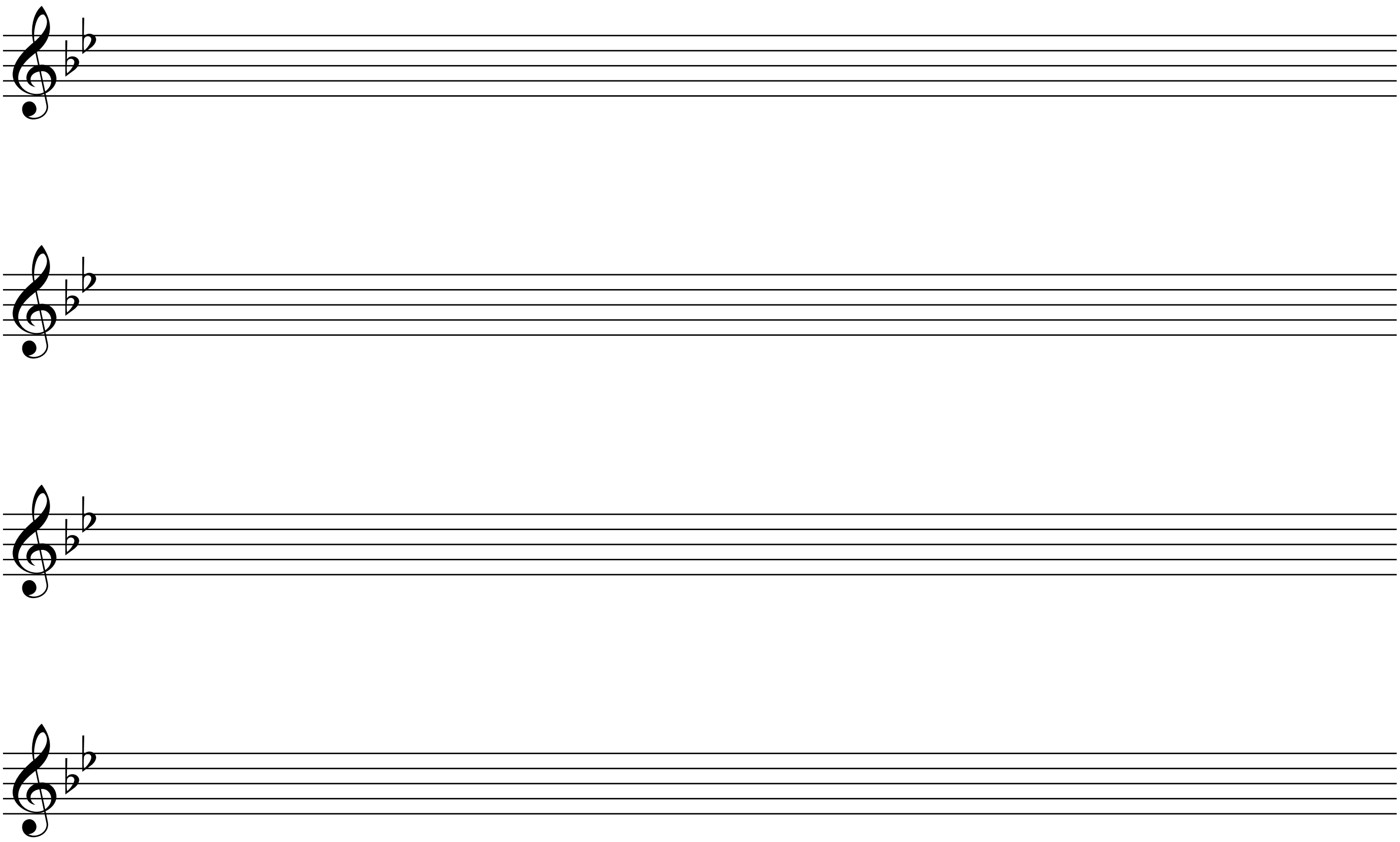

(40)

ROINN B – ARMÓIN (60 marc)

GAN ACH CEIST AMHÁIN *sa roinn seo a fhreagairt:* C4 *nó* C5 *nó* C6

C.4 CUMADÓIREACHT NÓTAÍ SÉISE AGUS DORDNÓTAÍ Ó SHRAITH CORDAÍ

RÉAMHOBAIR

• Rianaigh na cordaí atá ar fáil duit i mórghléas A i ngreille an chordbhainc *nó* ar an gcliath thíos.

Nótaí an chorda	E C♯ A		G♯ E C♯				D B G♯
Siombail an chorda	A		C♯m				G♯lagh
An uimhir Rómhánach	I	ii	iii	IV	V	vi	vii

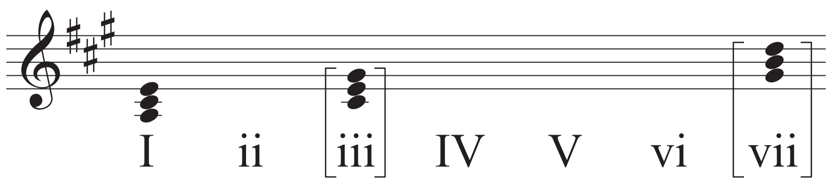

SRACOBAIR

B				
BQ				
MEL				

• Déan staidéar ar an dréacht ceoil seo thíos.

• Ag baint úsáide as na cordaí a thaispeántar, cum nótaí séise agus dordnótaí chun an dréacht a chríochnú sa stíl a thugtar.

(60)

C.5 DORDNÓTAÍ AGUS COMHARTHAÍ CORDA A CHUMADH D’FHONN A THUGTAR

RÉAMHOBAIR

• Rianaigh na cordaí atá ar fáil duit i mionghléas F♯ i ngreille an chordbhainc *nó* ar an gcliath thíos.

Nótaí an chorda	C♯ A F♯	D B G♯	E♯ C♯ A				B G♯ E♯
Siombail an chorda	F♯m	G♯lagh	Améad				E♯lagh
An uimhir Rómhánach	i	ii	III	iv	V	VI	vii

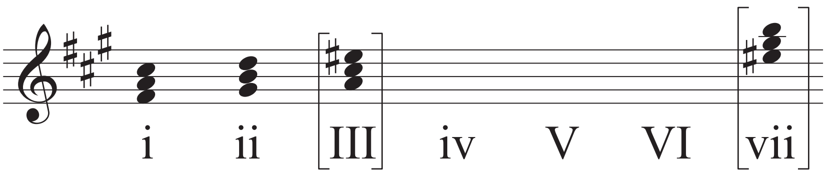

SRACOBAIR

C				
CH Q				
B				
BQ				

• Déan staidéar ar an dréacht ceoil seo thíos.

• Cuir isteach dordnótaí agus comharthaí corda oirúnacha i stíl na hoscailte a thugtar.

• *Ná* bíodh an corda *sa suíomh céanna* agat i mboscaí le hais a chéile.

• Is féidir úsáid a bhaint as siombailí corda nó as uimhreacha Rómhánacha, ach gan úsáid a bhaint astu araon.

(60)

C.6 CUNTRA-SHÉIS NÓ FORSHÉIS AGUS TACA CORDÚIL A CHUR LE FONN A THUGTAR

RÉAMHOBAIR

• Rianaigh na cordaí atá ar fáil duit i mórghléas E♭ i ngreille an chordbhainc *nó* ar an gcliath thíos.

Nótaí an chorda	B♭ G E♭		D B♭ G				A♭ F D
Siombail an chorda	E♭		Gm				Dlagh
An uimhir Rómhánach	I	ii	iii	IV	V	vi	vii

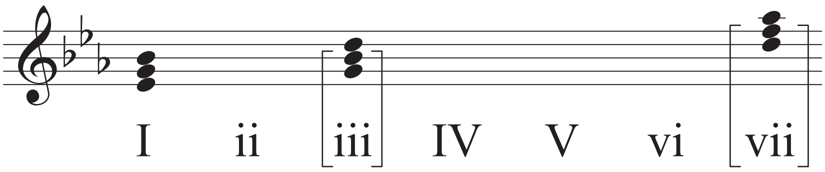

SRACOBAIR

CH				
CAD				
DESC				

• Déan staidéar ar an dréacht ceoil seo thíos.

• Cuir isteach comharthaí cordaí oiriúnacha sna boscaí atá ann dóibh agus lean le páirt na forshéise sa stíl a thugtar chun an dréacht a chríochnú.

• Tá cead agat úsáid a bhaint as siombailí corda *nó* as uimhreacha Rómhánacha, ach gan úsáid a bhaint astu araon.

• *Ná* bíodh an corda *sa suíomh céanna* agat i mboscaí le hais a chéile.

(60)

SRACOBAIR

LEATHANACH BÁN

2013. M53T

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2013

SCRÍOBH DO SCRÚDUIMHIR ANSEO ☛

CEOL – ARDLEIBHÉAL

ÉISTEACHT – ÁBHAR ROGHNACH (100 marc)

DÉARDAOIN 20 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 5.00–5.45

STAMPA AN IONAID

DON SCRÚDAITHEOIR

Móriomlán na marcanna

CEIST	MARC		
1-4			
TAIFEADADH			
IOMLÁN			
BÓNAS DON GHAEILGE			
MÓRIOM.			
GRÁD			

TREORACHA d'IARRTHÓIRÍ

- *Scríobh do scrúduimhir, mar a iarrtar, sa bhosca thuas.*
- *Freagair na ceisteanna sna spásanna atá ann dóibh sa fhreagarleabhar seo.*
- *Fág an freagarleabhar seo ar do dheasc ag deireadh an scrúdaithe.*
- *Baileoidh an Feitheoir do thaifeadadh fuaime réamhullmhaithe don ábhar roghnach seo.*

Freagair GACH ceist.

1. Luaigh an teideal atá ar an topaic Roghnach Éisteachta atá roghnaithe agat.

_ _

_ _

2. Liostaigh **trí** cinn de na foinsí a d'úsáid tú nuair a bhí staidéar á dhéanamh agat ar an topaic seo. Tá na sonraí **iomlána** riachtanach maidir le do chuid foinsí uile. Má tá an t-idirlíon ar cheann de na foinsí agat, tabhair seoladh iomlán an tsuímh gréasáin a úsáideadh le linn do thaighde.

(i) _

(ii) _

(iii) _

3. Ainmnigh **cúig** dhréacht ceoil, chomh leis an gcumadóir nó leis an gceoltóir, a ndearna tú staidéar orthu mar chuid den ábhar roghnach seo agus atá ar an taifeadadh fuaime agat.

Dréacht	Cumadóir nó Ceoltóir
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

4.(a) Sainaithin **trí** ghné shuntasacha *ceoil* de chuid na topaice atá roghnaithe agat.

(i) _

(ii) _

(iii) _

(b) Tabhair cuntas ar do thopaic roghnaithe agus dean cinnte de

- go ndéanann tú cur síos ar na trí ghné cheoil atá sainaitheanta thuas agat.
- go dtaispeánann tú conas atá na trí ghné ata roghnaithe agat agus na gnéithe ceoil eile i lathair sa cheol a bhfuil staidéar déanta agat air don ábhar roghnach seo.
- go dtagraíonn tú do na sleachta ceoil uile ar do thaifeadadh.
- go gcuireann tú san áireamh an chaoi a ndeachaigh an topaic roghnaithe i bhfeidhm ort fein.

Lch 7 de 8

LEATHANACH BÁN

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2013

SCRÍOBH DO SCRÚDUIMHIR ANSEO ☛

CEOL – ARDLEIBHÉAL
ÉISTEACHT – CROÍCHÚRSA (100 marc)
DÉARDAOIN 20 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 1.30–3.00

STAMPA AN IONAID

DON SCRÚDAITHEOIR

Móriomlán na marcanna

CEIST	MARC		
1			
2			
3			
4			
5			
6			
IOMLÁN			
BÓNAS DON GHAEILGE			
MÓRIOM			
GRÁD			

TREORACHA D'IARRTHÓIRÍ

- *Scríobh do scrúduimhir, mar a iarrtar, sa bhosca thuas.*
- *Sula dtosaíonn an scrúdú, éist go cúramach le sliocht na trialach. Mura féidir leat an taifeadadh a chloisteáil go soiléir, labhair leis an bhFeitheoir anois.*
- *Éist chun go gcloisfidh tú an ghíog rabhaidh agus na fógraí ar an taifeadadh.*
- *Tá cead agat do chuid freagraí a scríobh nuair is mian leat, le linn an taifeadta nó le linn na sosanna.*
- *Scríobh do chuid freagraí uile sa fhreagarleabhar seo sna spásanna atá ann dóibh. I gceisteanna mar a bhfuil rogha, cuir tic sa bhosca cuí.*
- *Bain úsáid as na spásanna laistigh den chlúdach cúil don tsracobair.*
- *Ná tabhair aon pháipéir eile leat isteach i halla an scrúdaithe.*
- *Níl cead agat aon ní a rá, cnagadh ná crónán a dhéanamh ná canadh le linn an scrúdaithe seo.*

C. 1 Trí shliocht as *Réamhcheol Fantaise Romeo agus Juliet* le Tchaikovsky.

- Seinnfear gach sliocht TRÍ huaire. Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Freagair na ceisteanna ar leathanach 3.

Sliocht 1.

Sliocht 2.

Sliocht 3. Tá na barraí 1-9 sa sliocht seo priontáilte thíos

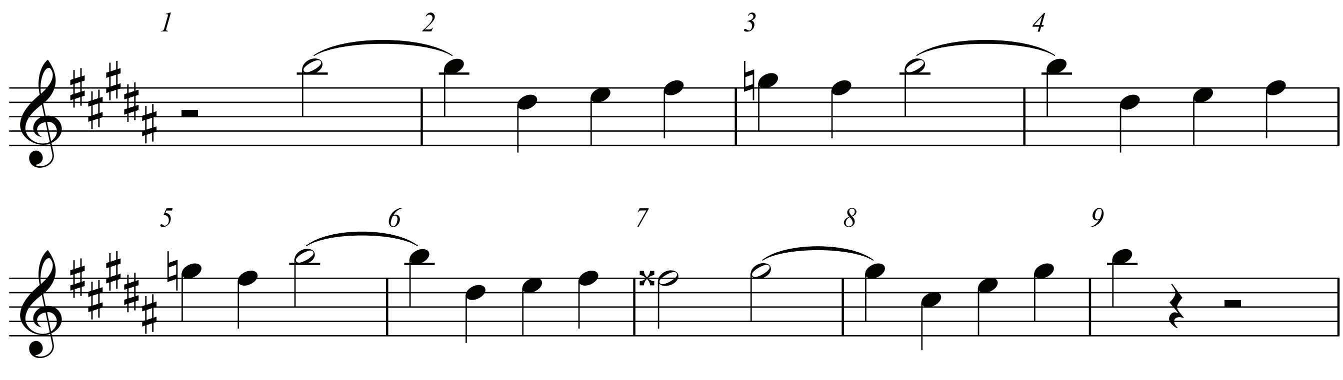

Sliocht 1

(i) Cén chuid den saothar as ar tógadh an sliocht seo? ______________________

(ii) Ainmnigh an chnaguirlis atá á seinm sa sliocht seo. ______________________
Is é a sheinntear uirthi ná

(iii) Ainmnigh **dhá** uirlis ar a seinntear an tséis sa sliocht seo.

1. ________________ 2. ________________

(iv) Déan cur síos ar an gceol a sheinntear ar an olldord sa sliocht seo.

____

Sliocht 2

(i) Cuir isteach na ceithre nóta séise atá ar iarraidh ag **X** ar an scór.

(ii) Déan cur síos ar **dhá** shlí ina bhfuil an ceol sa sliocht seo éagsúil leis an gceol i sliocht 1.

1. ____

____

2. ____

____

(iii) Is í uigeacht an cheoil a chloistear sa sliocht seo ná

❒ monafónach ❒ homafónach ❒ ilfhónach

Sliocht 3

(i) Ainmnigh an téama a chloistear sna barraí 1–9 sa sliocht seo. ______________________

(ii) Déan cur síos ar ghné **amháin** den tionlacan sna barraí 1–9 sa sliocht seo.

____

____

(iii) Déan cur síos ar an gceol a chloistear sna barraí deireannacha sa sliocht seo (ó bharra 9 go deireadh).

____

____

(iv) Baineann Tchaikovsky usáid as trí phríomhthéama in *Réamhcheol Fantaise Romeo agus Juliet*. Déan cur síos cruinn ar an tslí ina gcloistear ceann **amháin** de na téamaí seo den chéad uair sa saothar seo.

____

____

____

____

(25)

C. 2 Seinnfear sliocht as an gcantáid *Jesu, der du meine Seele* le J.S. Bach TRÍ huaire.

- Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Tá téacs an tsleachta seo agus aistriúchán le Henry S. Drinker priontáilte thíos.

Ach! ich bin ein Kind der Sünden,	*Ah! my failings sorely grieve me,*
Ach! ich irre weit und breit	*Yea, my sins are very great*
Der Sünden Aussatz so an mir zu finden	*The curse of Adam never more will leave me,*
Verlässt mich nicht in dieser Sterblichkeit.	*So long as I exist in man's estate.*
Mein Wille trachtet mir nach Bösem	*My inclinations lead to evil;*
Der Geist zwar spricht: ach! wer wird mich erlösen?	*Tho' oft my soul cries "who is there to save me?"*
Aber Fleisch und Blut zu zwingen,	*Ah me! To resist temptation*
Und das Gute zu vollbringen	*And attain thereby salvation*
Ist über alle meine Kraft.	*Is far beyond my feeble strength.*

- Freagair na ceisteanna seo a leanas:

(i) Cén ghluaiseacht as ar baineadh an sliocht seo? _________________________

Is é an guth a chanann é ná

❒ soprán ❒ alt ❒ teanór ❒ dord

(ii) Sainaithin **dhá** ghné den líne ghutha a chloistear sa sliocht seo.

1. ____

2. ____

(iii) Déan cur síos ar an tionlacan sa sliocht seo.

____

____

(iv) Déan plé ar an gcóiriú a rinne Bach ar an téacs sa sliocht seo.

____

____

____

____

(v) Sainaithin an dúnadh ag deireadh an tsleachta.

____

(10)

C. 3 Seinnfear sliocht as *Ceathairéad Pianó Uimh.1* le Gerald Barry TRÍ huaire.

- Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Tá breac-scór de na barraí 1–18 sa sliocht priontáilte thíos.

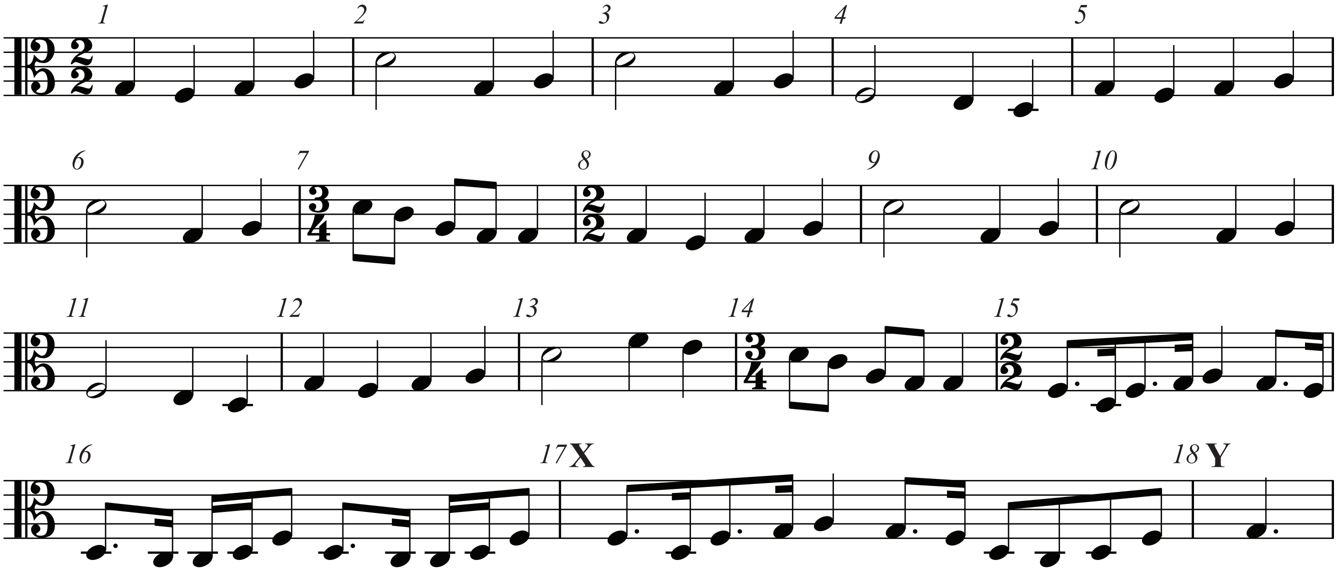

- Freagair na ceisteanna seo a leanas:

(i) Baineadh an sliocht seo as

❐ tús an tsaothair ❐ lár an tsaothair ❐ críoch an tsaothair

(ii) Ainmnigh an **dá** uirlis atá á seinm ag tús an tsleachta seo.

1. _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ 2. _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

Seinntear iad

❐ senza vibrato ❐ espressivo ❐ molto flautando

(iii) Ainmnigh teicníocht chumadóireachta **amháin** atá in úsáid sa sliocht seo. _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

Déan cur síos ar an gcaoi a n-úsáidtear an teicníocht seo sa sliocht seo.

_ _

_ _

(iv) Cuir isteach na hamchomharthaí atá ar iarraidh ag **X** agus **Y** ar an scór.

(v) Sainaithin **trí** ghné de stíl cheoil Gerald Barry mar a chloistear iad in *Ceathairéad Pianó Uimh.1*.

1. _

2. _

3. _

(10)

C. 4 Seinnfear sliocht as *Bohemian Rhapsody* le Freddie Mercury TRÍ huaire.

- Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Tá liricí an tsleachta seo priontáilte thíos.

Líne 1	So you think you can stone me and spit in my eye.
Líne 2	So you think you can love me and leave me to die.
Líne 3	Oh baby, can't do this to me baby,
Líne 4	Just gotta get out, just gotta get right outta here.

- Freagair na ceisteanna seo a leanas:

(i) Sainaithin stíl an cheoil a chloistear sa sliocht seo. ______________________________

(ii) Déan cur síos ar an gceol a sheinntear ar an ngiotár sna barraí ag tús an tsleachta (sula dtagann an guth isteach).

____

____

(iii) Sainaithin **dhá** ghné de líne an ghutha sa sliocht seo.

1. ____

2. ____

(iv) Déan cur síos ar shampla d'fhocaldathú sa sliocht seo. Tagair do na liricí i do fhreagra.

____

____

(v) Chuir Freddie Mercury síos ar *Bohemian Rhapsody* mar "mock opera". Pléigh é sin.

____

____

____

____

(10)

LEATHANACH BÁN

C. 5 Ceol Gaelach. Freagair A agus B. Tabhair faoi deara go bhfuil rogha ceisteanna in B.

A. Cloisfidh tú TRÍ shliocht, gach ceann díobh á sheinm TRÍ huaire. Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo. Freagair na ceisteanna ar gach sliocht.

Sliocht 1

(i) Sainaithin an cineál foinn damhsa a chloistear sa sliocht seo agus an t-amchomhartha a bhaineann leis.

Damhsa: _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ Amchomhartha: _

(ii) Scríobh síos barra rithime tipiciúil amháin a bhaineann leis an gcineál seo damhsa _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

(iii) Ainmnigh an uirlis ar a seinntear an tséis _

(iv) Ag baint usáid as litreacha, scríobh síos foirm an fhoinn damhsa seo _

Sliocht 2

(i) Sainaithin an stíl amhránaíochta a chloistear sa sliocht seo. _

(ii) Sainaithin **trí** ghné den stíl amhránaíochta seo mar a chloistear sa sliocht seo iad.

1. _
2. _
3. _

(iii) Sa cheol a chloistear sa sliocht seo tá

❒ raon 6ach ❒ 7ach maol ❒ seichimh

Sliocht 3

Cumasc is ea an taifeadadh seo de stíleanna difriúla ceoil. Stíl amháin díobh ná ceol traidisiúnta Gaelach.

(i) Déan cur síos ar ghné **amháin** den cheol traidisiúnta Gaelach a chloistear sa sliocht seo.

_ _

_ _

(ii) Sainaithin stíl cheoil amháin eile a chloistear sa sliocht seo. _

Déan cur síos ar ghné **amháin** den stíl seo mar a chloistear sa sliocht seo í.

_ _

_ _

B. Freagair ceann **amháin** díobh seo a leanas:

(i) Déan cur síos achomair ar an gcruit Ghaelach i gcomhthéacs cheol traidisiúnta na hÉireann.

nó

(ii) Déan cur síos ar cheol cumadóra a bhfuil ceol traidisiúnta na hÉireann agus stíl cheoil eile curtha le chéile aige. Tagair don dá stíl i do fhreagra.

nó

(iii) Tabhair cuntas ar fhoinn thraidisiúnta na rincí Gaelacha. Bíodh tagairtí agat i do fhreagra don struchtúr, don rithim agus do shaghsanna rincí éagsúla.

nó

(iv) Déan plé ar stíl cheoil agus ar stór ceoil aon cheoltóir aonair atá clúiteach nó aon ghrúpa atá clúiteach agus a bhfuil staidéar déanta agat orthu i gcomhthéacs cheol traidisiúnta na hÉireann.

(25)

C. 6 Scileanna Éisteachta. Tá an cheist seo bunaithe ar thrí shliocht cheoil as *Zadok the Priest* le G.F. Handel.

- Seinnfear gach sliocht TRÍ huaire.
- Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Freagair na ceisteanna ar gach sliocht.

Sliocht 1

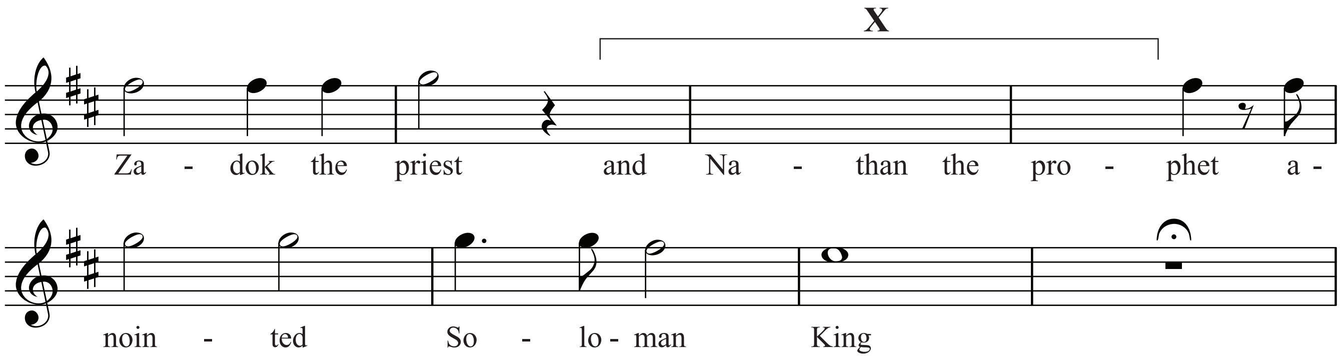

(i) Cé mhéad barra ceoil a chloistear san intreoir sula dtagann na guthanna isteach?

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

(ii) Ainmnigh fine uirlisí a chloistear san intreoir. _

(iii) Cuir isteach na cúig nóta atá ar iarraidh ag **X** ar an scór thuas.

Sliocht 2

(i) Déan cur síos ar **dhá** shlí ina bhfuil an ceol sa sliocht seo agus an ceol i Sliocht 1 éagsúil lena cheile.

1. _

_ _

2. _

_ _

(ii) Cé acu ceann de na figiúirí rithimeacha seo a chloistear sa tionlacan?

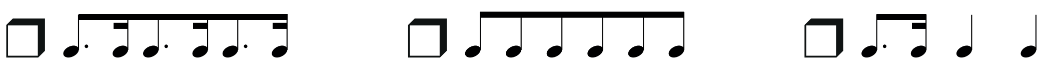

Sliocht 3

- Tá focail na línte 1–4 sa sliocht seo priontáilte thíos.

Líne 1	God save the King, long live the King, God save the King!
Líne 2	May he live forever
Líne 3	Amen, amen, alleluia, alleluia, amen.
Líne 4	A - - - - - men, amen, amen, alleluia, amen.

(i) Is é an ceol a sheinntear ar an trumpa in líne 1 ná

☐ 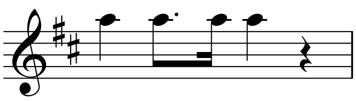 ☐ 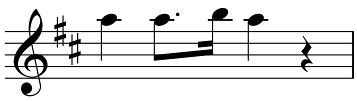 ☐ 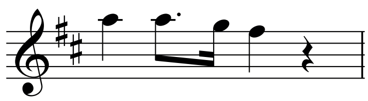

(ii) Is é an guth a chanann líne 2 ná

☐ soprán ☐ alt ☐ teanór ☐ dord

Ar na téaduirlisí sa líne seo seinntear

☐ in armóin leis na guthanna

☐ an tséis chéanna leis na guthanna

☐ in aithris ar na guthanna

(iii) Déan cur síos ar ghné **amháin** de cheol an ghutha i líne 4.

_ _

_ _

_ _

(iv) Is í stíl an cheoil a chloistear sa sliocht seo ná

☐ stíl Bharócach ☐ stíl Rómánsach ☐ stíl Nuacheoil

Tabhair cúis **amháin** le do fhreagra.

_ _

_ _

_ _

(20)

Tá cúig nóiméad agat chun an scrúdpáipéar a chríochnú.

SRACOBAIR

SRACOBAIR

LEATHANACH BÁN